

Emajlirac

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE EMAJLIRANE POSODE

OB DNEVU VSTAJE
IN OBČINSKEM PRAZNIKUISKRENE ČESTITKE
VSEM ČLANOM KOLEKTIVA
IN NJIHOVIM SVOJCEM!

PRIČAKUJEMO KONKRETNIH NALOG DOVOLJ SMO SPALI

Janko Smole, predsednik republiškega izvršnega sveta je v svojem poročilu o novih gospodarskih ukrepih dejal med drugim tudi tole: »Pretežni del delovnih organizacij ni imel večjega interesa niti čutil potrebe, da poleg globalnega izkazovanja stroškov za celotno podjetje načrtno in sistematično uvaja individualno evidentiranje in analizo stroškov za posamezne proizvode po delovnih mestih, obratih in ekonomskih enotah. Zato je pomembna naloga, da delovne organizacije posvetijo čim večjo skrb spremljanju, ugotavljanju in analizi poslovnih stroškov, da jih prevedejo na posamezne proizvode in ugotovijo vse tiste številne ptkere, kjer danes ob obsežnem in pestrem asortimentu vztrajno nadaljujemo s proizvodnjo artiklov, katerih cene ne pokrivajo stroškov ali omogočajo le nizko akumulativnost.«

To so trditve, ki jih ponavljamo v našem kolektivu (vsaj nekateri) že nekaj let. Bilo je sprejetih več ustreznih sklepov, začele so se akcije in zopet je vse zaspalo. Kje naj iščemo vzroke za tako stanje: ali v neodločnosti vodilnih organov, ali

v nedoslednosti samoupravljanja, ali v nesposobnosti posameznikov, ali v tradiciji?

Morda je od vsakega nekaj vzrok za neaktivnost, za samozadovoljstvo, v katerem smo se do sedaj uspravali. Saj vsega tega nihče ni zahteval, pravimo.

IZPOLNJEVANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V POLETNIH MESECIH

Ali so nas dosedanje izkušnje česa naučile

Planske obveznosti v preteklih obdobjih so bile izpolnjene. Letni razrezi proizvodnih planov za poletne mesece so manjši od povprečnega letnega razreza, to pa zaradi tega, ker so v poletnih mesecih generalni remont emajlirskih peči, lužilnih strojev, plinskih generatorjev ter ostalih naprav. Zaradi teh remontov so v poletnih mesecih zmanjšane kapacitete proizvodnje. To zmanjšanje kapacitet se pa usklajuje s povečanjem števila odsotnih zaradi korišćenja rednih letnih dopustov. Nova organizacija predvideva tudi planiranje remontnih del v točno določenem časovnem obdobju, na podlagi katerih bo moč izdelati detajlni razrez proizvodnega plana po mesecih.

Za izvrševanje planskih nalog v letošnjem letu obsta-

jajo pogoji, vendar pa zavisi izvrševanje obvez od pravočasne dobave reprodukcijskega materiala za posamezne vrste proizvodov (cink, razne kemikalije, pločevina za posamezne proizvode, razno profilno železo itd.).

Nova organizacija v podjetju je razmejila posamezne dolžnosti ter s tem omogočila, da se vsak za svoje delovno področje lahko bolj intenzivno pripravi za izpolnjevanje planskih obvez.

Za v bodoče pa je potrebno odpraviti določene ovire, ki zavirajo nemoteno izvrševanje planskih nalog. Na primer: pri uvajanju novih proizvodov je potrebno terminsko planirati vse faze osvajanja tehnologije od vzorčnih komadov do redne proizvodnje, detajlno in terminsko planirati remonte stroj (Nadaljevanje na 8. strani)

Ali je res treba zahtevati, da to, kar je spoznano za pravilno in dobro, tudi sprejmemo za svoje in izvedemo? Menda je to samo po sebi umevno. Pa ne vsem, vsaj do sedaj ne.

Zato pričakujemo, da bodo naši samoupravni organi na eni svojih prihodnjih sej sprejeli sklepe, da je treba storiti vse ukrepe, ki so potrebni za izboljšanje poslovanja pri znižanju stroškov oziroma pri povečanju storilnosti. Pričakujemo, da bodo zahtevali

- določitev stroškovnih mest in obračunskih enot;
- ureditev tehnoloških postopkov;
- postavitev planov proizvodnje in vseh vrst kapacitet;
- planiranje stroškov;
- kalkulacijo lastnih cen izdelkov;
- ureditev obračuna stroškov, uspeha in delitve dohodka po EE.

Tak program dela morajo sprejeti ekonomske enote za svojega in zahtevati njegovo iz-

vajanje. Razumljivo je, da teh nalog ni mogoče izvesti od danes do jutri in da zahteva to dolgotrajno in intenzivno delo. Vendar je treba s temi deli enkrat začeti in ne o njih samo govoriti. Vsaj v bodoče moramo biti gotovi, da ne bo tudi za nas veljala ugotovitev, ki jo navaja tov. Smole:

»V tem pogledu je celotni program ukrepov in sprememb v gospodarskem sistemu začetek odločnejšega obračunavanja samih proizvajalcev z vase zaprto proizvodnjo, s primitivno, konservativno in zaostalo miselnostjo ter prakso, ki se še vedno oklepa napol obrtniške proizvodnje z velikim asortimentom in z nizkim izkoriščanjem kapacitet.«

Je potrebno, da dobimo tak namig od zgoraj? Menimo, da ne in da bi lahko že mesece prej začeli izvajati reformo v okviru svojega kolektiva, ker so vse naše slabosti znane in nakazani ukrepi za odpravo teh.

Bogdan Hochmüller

Naša prednost znaša nekaj mesecev

Eden naših vidnejših družbeno političnih delavcev je ocenil nove ukrepe v gospodarstvu »kot najrevolucionarnejši poseg v ekonomiko po uvedbi delavskega samoupravljanja«. Po vsem sodeč gre dejansko za korenite spremembe. V podjetju je bil zastran tega formiran samoupravno politično vodstveni aktiv z nalogo slediti ukrepom in na njihovi osnovi predvideti učinek na gospodarsko stanje našega podjetja. V aktivu so mimo zveznega poslanca Jožeta Turnška in glavnega direktorja Lojzeta Ilga še vsi predstavniki organov delavskega upravljanja in družbeno političnih organizacij.

(Nadaljevanje na 8. strani)

OB OSNUTKU PRAVILNIKA O VARSTVU

Pravilnik o higiensko tehnični zaščiti, ki je v veljavi v našem podjetju od l. 1957 je že zastarel in tudi ne ustreza več veljavnim predpisom na področju higiensko tehnične zaščite. Zaradi tega je že dalj časa posebna komisija ob sodelovanju strokovnih služb delala na spremembi pravilnika oziroma sestavi povsem novega pravilnika, kateri naj bi bil v skladu s sedaj veljavnimi predpisi, z našo notranjo organizacijo v podjetju in zlasti v skladu z razvojem in vsemi zahtevami na področju varstva pri delu. Osnutek novega pravilnika o varstvu pri delu je sedaj končno pripravljen ter je upravni odbor na seji dne 1. t. m. ta osnutek že pregledal ter sklenil, da se objavi kolektivno na vpogled zaradi predlogov oziroma pripomb za njegovo dopolnitev ali spremembo.

Novi pravilnik ima naslov »Pravilnik o varstvu pri delu«. Izraz varstvo pri delu je uvedel zakon o varstvu pri delu, ki je pred kratkim stopil v veljavo ter ta naziv oziroma pojem obsega higiensko, tehnično in zdravstveno varstvo pri delu. Tako bomo sedaj imenovali s tem nazivom naše organe in službe kot npr. odbor za varstvo pri delu namesto HTV odbor, varstveno službo namesto HTV službo itd.

Pri razpravljanju in presojanju pravilnosti novega osnutka pravilnika in njegove primerjave z dosedanjim pravilnikom bi bilo treba opozoriti na najvažnejše spremembe oziroma pogloblja ter določila, ki so v tem pravilniku posebej točno in podrobno obdelana.

Uspešno delo na področju varstva pri delu je tako kot na drugih področjih odvisno od tega, če je izvedena dobra in pravilna organizacija dela. Vsi organi in strokovne službe morajo imeti točno odredjene naloge, pristojnosti in odgovornosti. Z novim pravilnikom naj bi se te pristojnosti za vse organe in strokovne službe določile do podrobnosti zaradi reda pri izvajanju nalog in v skladu z našo notranjo organizacijo v podjetju. Tako je težišče sprememb oziroma dopolnitev v novem pravilniku ravno v tem, da so določila glede pristojnosti za vse samoupravne organe in strokovne službe ter vodilne delavce razčlenjena v podrobnosti. Glede na to imamo v novem osnutku pravilnika urejene pristojnosti za organe samoupravljanja na področju varstva pri delu, tj. za centralni delavski svet, upravni odbor, odbor za varstvo pri delu in glavnega direktorja ter prav tako za strokovne službe, kot sta kadrovska služba in služba za varstvo pri delu ter za vodilne delavce, obratovodje, delovodje, skupinovodje in vodje strokovnih

služb. Na drugi strani so določila glede pravic in dolžnosti delavcev navedena prav tako izčrpno.

Od varnega dela je odvisna storilnost in počutje pri delu ter volja do dela. S tem v zvezi moramo vedeti, kdo je v podjetju za določena področja, delovna mesta in dela pristojen odločati o varnostnih ukrepih in odgovoren za ustvarjanje varnih pogojev pri delu. Razen tega nam mora biti iz določil pravilnika razvidno, kdo je v konkretnem primeru, kadar so opuščeni določeni varnostni ukrepi, ob nezgodah in drugih podobnih primerih, odgovoren oziroma koga zadane krivda pri opustitvi ukrepov. Pri nezgodah nastajajo razni zahtevki s strani poškodovancev, s strani socialnega zavarovanja, od zavarovalnice in raznih drugih upravičencev. V vseh teh primerih nastajajo kočljiva vprašanja glede odgovornosti, glede krivde podjetja in posameznikov. Z določili novega pravilnika o varstvu pri delu mora biti ustvarjena v tem pogledu jasnost in podlaga za odločitve. S točno določeno razmejitev pristojnosti in odgovornosti bodo posamezni organi, strokovne službe in posamezniki lažje reševali naloge na področju varstva pri delu, hkrati bodo močnejše kot doslej vezani glede odgovornosti na dolžnosti ter se zavedali svoje naloge.

V novem osnutku so tudi še nekatera druga vprašanja na novo in podrobneje obdelana. Tako npr.: sodelovanje med službo za varstvo za delo in drugimi službami, način kontrole glede varnostnih ukrepov, kontrole nad nezgodami, uvajanje pri delu, uveljavljanje pravic in podobno. V posebnem delu pravilnika so posebna določila, ki se nanašajo na varnostne ukrepe pri strojih in napravah ter v delavnicah oziroma na delovnih mestih, kjer je po-

trebno osebno paziti na izvajanje varstvenih ukrepov. V prilogi pri pravilniku so v posebnem seznamu razporejena zaščitna sredstva, ki pripadajo določenemu delovnemu mestu.

Ker je ta pravilnik pomemben za vse delavce predvsem v proizvodnji, je potrebno, da vsi posvetimo posebno pozornost obravnavanju tega pravilnika. Od dobrih in utemeljenih pripomb na osnutek pravilnika bo odvisna tudi dobra izdelava končnega besedila pravilnika.

Z zadnje seje upravnega odbora

Na zadnji seji upravnega odbora, ki je bila dne 15. julija 1965, sta bili obravnavani dve vprašanji. Pregledan je bil osnutek pravilnika o varstvu pri delu in delovni program obratne ambulante. Na osnutek pravilnika o varstvu pri delu so člani upravnega odbora dali več tehtnih pripomb in predlogov za spremembe in dopolnitve.

Osnutek pravilnika o varstvu pri delu se mora dopolniti s pripombami in predloženimi spremembami, sprejetimi na seji upravnega odbora, nato pa izobesiti na vpogled članom kolektiva. Osnutek bo dan v razpravo vsem delavskim svetom ekonomskih enot in obratnim delavskim svetom 1. avgusta, do 15. avgusta 1965 pa je čas za pripombe in predloge. Po tem roku bo izdelan dokončen pravilnik o varstvu pri delu in predložen v potrditev centralnemu delavskemu svetu.

O delu in programu obratne ambulante »Emajl« za leto 1965 je obširno poročal upravnemu odboru upravnik ambulante dr. Jože Čakš. Njegovo poročilo je zajelo zlasti preventivno dejavnost. Upravni odbor je soglasno sprejel poročilo dr. Jožeta Čakša in na njegov predlog sklenil, da se ustanovi koordinacijsko telo, sestavljeno iz strokovnih delavcev zdravstvene, kadrovske in tehnične službe, ki bo dajalo upravnemu odboru na podlagi raziskanih primerov predloge za izboljšanje varnosti pri delu.

GLOBUS

Ameriški institut za emajljanje Porcelain Enamel Institute (PEI) je letos pripravil in izdelal novo ameriško normo vseh barvnih odtenkov arhitekturnih emajlov, ki pridejo v poštev za oblaganje zidov zgradb in palač. Ta ameriška norma, za katero strokovnjaki trdijo, da je zelo posrečeno izbrana, vsebuje paleta 16 barv. Le-te se odlikujejo po obstojnosti in zadovoljujejo potrebe slehernega arhitekta. Paleta vsebuje siv, zelene, rjave in modre nianse.

V Italiji danes obstaja že blizu 100 manjših in srednjih emajlirnic, katerih število se je po vojni počel povečevati. Emajlna industrija je danes v glavnem koncentrirana na industrijskem severu. Večina italijanskih emajlirnic je danes najmoderneje opremljenih s kontinuiranimi lužilnimi napravami in pečmi, z avtomatskimi brizgalnimi napravami in s kablinami za brizganje pod nadpriliskom.

Emajlna industrija pokriva večji del svojih potreb iz dveh velikih italijanskih toplotnih frit, od katerih je največjo toplotnico postavila firma Bayer iz Leverkusena v bližini Milana. Kljub temu pa del frit uvažajo iz Francije, Anglije in Holandije.

Strokovno združenje »Centro Italiano Smalti Porcellanati« daje na vse kvalitete emajlirane izdelke oznako »CISP«, kar varuje potrošnika pred nekvalitetnim blagom. Ta kvalitetni znak se prav tako z uspehom uvaja kot zapadnonemška oznaka »e-privi emajl«.

Industrija v ZR Nemčiji je v letu 1964 proizvedla po podatkih nemškega strokovnega združenja preko 700.000 litrov in ca. 480.000 kom. pločevinastih kopalnih kadi, vključno kadi za tuširanje. Od tega je domači trg konsumiral v tem letu skupno nekaj več kot 1.000.000 kopalnih kadi (400.000 litrov in 600.000 pločevinastih). Od celokupne porabe odpade za novogradnjo blizu 600.000 kom., za opremo novih kopalnic v starem stanovanjskem fondu pa ca. 400.000 kom. kadi. Po nemških podatkih se cenil število starih stanovanj, ki še nimajo lastne kopalnice, še vedno na 6.000.000.

Cene, zlasti litim kadem, so se v preteklem letu povečale za blizu 10 odstotkov zaradi zvišanja mezd, materialov in prevoznih stroškov. Dobro se obnesejo pločevinaste brezivne kopalne kadi, izdelane iz pločevine debeline 3,5 mm, čigar cilj je, da odpravi miselnost potrošnika, da je le litna kopalna kad sposobna ohraniti konstantno temperaturo vode.

Znana podržavljena italijanska družba za proizvodnjo železa in jekla, firma Italsider S. p. a. s svojimi valjarnami v Genovi, Tarantu in drugod je v letu 1964 ustvarila rekordno proizvodnjo jekla in jeklenih izdelkov. Prodaja na italijanskem trgu je v tem letu dosegla 2,7 milijona ton ali 10 odstotkov več kot leto dni prej. Tudi izvoz je bil rekorden, saj je dosegel 420.000 ton napram 196.000 tonam leta 1963. V sestavi te družbe spada tudi njena valjana Cornigliano v Genovi, odkoder tudi naše podjetje nabavlja znano kvalitativno dekupirano pločevino.

**Dapisujte
v naš list**

DOBRODOSLA REKLAMA NASE EMAJLIRANE POSODE V ZDA

Podjetje je v letošnjem letu uspelo prodati nekaterim kupcem v ZDA prve večje poskusne pošiljke ABC ponev, katere proizvodnjo smo osvojili pred leti prav na zahtevo ameriškega tržišča.

Prve dobave naših ABC ponev so bile pri trgovski mreži in potrošnikih v ZDA ugodno sprejete prav po zaslugi atraktivne trobarvne kombinacije teh ponev. Ta ugotovitev je spodbudila našega ameriškega kupca, — firmo AMTHOR IMPORTS, 2598, Taylor St. v San Franciscu — da se je poslužila propagiranja naše posode v enem največjih ameriških dnevnikov — časopisu — »San Francisco Chronicle«, ki izhaja v San Franciscu.

Oglas, — ki ga reproduciramo — gotovo pomeni dobrodošlo reklamo za naš izdelek. Posrečen je tudi naziv samega oglasa, ki ABC ponve predstavlja z vabljivim uvodnim nazivom »pravljica«, pri čemer je oglaševalca do tega naziva privabila pestrost barvne izvedbe ABC.

To je ponovni dokaz, da je mogoče povečati izvoz naših izdelkov, predvsem s prilagajanjem sortimenta, oblik in barvnih izvedb naše posode okusu zahtevnejših potrošnikov kot kaže ta primer v ZDA.

Tudi števcenci so važni za boljši standard

Ko ni vojne in ni potrebno marsičesa delati pod »mus«, je navada, da se najprej vprašamo, kaj se nam sploh delati splača in česa se ne splača. Tako je pravilo dobrega gospodarja po celem svetu. Merilo za to, kaj se splača (kaj je rentabilno), je na eni strani cena artikla in na drugi strani stroški, ki jih imamo pri izdelavi tega artikla.

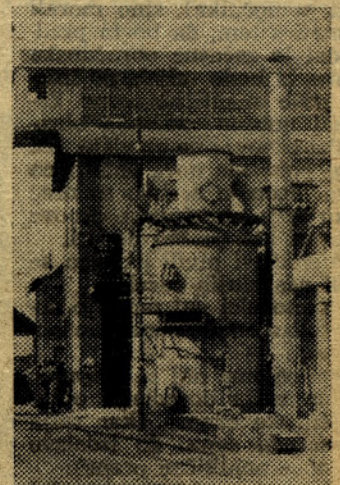
Če se tega pravila hočemo držati tudi mi, potem vidimo, da ni problematično vedeti ceno našega artikla, pač pa poznati dejanske stroške, ki jih imamo za posamezne artikle. Mi nimamo po posameznih ekonomskih entah števcenci za merjenje porabe električne energije. Letna poraba pa ne gre v desetmilijone, ampak v stotilijone (okrog 250 milijonov din). Koliko porabimo v eni ali drugi enoti, o tem ni točnih števil, zato tudi ne vemo, koliko nas dejansko stanejo artikli, ki jih delajo posamezne enote. In takoj se pojavlja vprašanje, ali se res splača delati vse, kar delamo.

Enako kot za elektriko velja za generatorski plin in za acetilen.

Premalo je poznati skupno porabo (za celo podjetje). Nas znotraj kolektiva zanima rentabilnost posameznih artiklov, da se bomo preusmerili na dejansko rentabilne artikle in da bomo

z enako količino vložene delo dosegli večji rezultat (večji dohodek) kot do zdaj.

Gre torej za števcenci. Najbrž niso tako dragi, kot je morda proizvodnja nerentabilnih artiklov. »Ni denarja za nakup števcenci,« to je najhitrejši odgovor. Mar ga tudi nikoli ni bilo? Ali pa ljudi ni zanimalo, koliko jih kaj stane oziroma so verjeli »ključnemu« porazdeljevanju stroškov? Taka tradicija mora iti v pokoj, ker je vse bolj važno ne samo koliko naredimo, ampak po kaki ceni (s kakšnimi stroški) to naredimo. TI

Generator

Od vseh materialov, ki jih lužimo, je gotovo najtežje pravilno luženje železnih litin. Tu ni točnega pravila o koncentraciji in temperaturi kopeli, niti o času luženja. Vzrok za tako različno obrabiranje železne litine pri luženju je v tem, da je inkrustacija delcev na površini nekoga litnega predmeta zelo različnega sestava in trdnosti, kar v glavnem zavisi od temperature litja in od materiala, ki je potreben za kalupe.

Zaradi različne inkrustacije na litnem predmetu moramo za vsak nov predmet iz železne litine, za katerega še ne vemo pogojev luženja, te s poskusom točno ugotoviti, kar pa seveda ne bo težko, če imamo na razpolago potrebne kemikalije, ki so za ta poskus res minimalne.

KISLINE, KI JIH UPORABLJAMO ZA LUŽENJE ŽELEZNIH LITIN

Železne litine lahko (načelno) lužimo s solno, žvepleno ali fluorovodikovo kislino. Delovanje posamezne kisline na material, katerega lužimo in nadaljnja obdelava pa sluzi pri izbiri kisline. Solna in žveplena kislina tožita rjo na površini predmeta in ko prodeta skozi sloj peščene inkrustacije, najedata dalje že očiščeno površino. Tako dobimo po luženju površino, ki jo na mestih, kjer

je inkrustacija tanjša, polna gub in na mestih, kjer je inkrustacija delcev večja in trdnjša pa ostanejo celi peščeni otoki. Kako bi izgledal tak predmet, če bi ga pocinkali ali pokosirali, si lahko mislimo. Luženje s solno in žvepleno kislino lahko do neke meje izboljšamo s tem, da dodamo kislini, s katero lužimo, nekaj štedilne lužine. S tem dosežemo to, da kislina, ko stopi sloj oksida s površine predmeta, predmet ne najeda dalje. Na ta način dobimo mnogo bolj gladko površino in se izognemo nevarnosti prekomernega luženja, kar se zelo rado zgodi, če lužimo samo s

oksidul okside. Zaradi teh lastnosti je površina predmeta po luženju s fluorovodikovo kislino lepo gladka brez gub in peščenih otokov.

Da je površina luženega predmeta takšna, je vzrok tudi v tem, da fluorovodikova kislina zelo lahko topi pesek, okside, silicij, toda samo zelo malo najeda. V tem pogledu bi jo lahko primerjali s solno kislino, kateri smo dodali štedilno lužino, le da solna kislina ne more topiti peščenih delcev in silicijevega dioksida.

Vidimo, da dobimo pri luženju s fluorovodikovo kislino v relativno kratkem

izogno poškodbam, ki so zelo neprijetne in nevarne.

Pri odločanju, katero kislino bomo vzeli za luženje železnih litin, moramo poleg faktorja materiala in nadaljnje obdelave vzeti tudi subjektivni faktor — sposobnost delavcev, posebno če se odločimo za luženje s fluorovodikovo kislino.

Na splošno si lahko zapomnimo, da za luženje sive in jeklene litine lahko vzamemo fluorovodikovo kislino, kar je seveda najboljša, ali pa žvepleno kislino. Za temprano litino lahko vzamemo zopet fluorovodikovo kislino ali pa solno kislino z dodatkom štedilne lužine. Pri temprani litini je posebno priporočljivo vzeti solno kislino, če predmet nato cinkamo, ker dobimo pri tem zelo močno prevleko cinka, ki dobro preprečuje rjavenje.

Nikakor pa ni priporočljivo vzeti solne kisline pri luženju sive in jeklene litine, ker je ta preveč agresivna in tako dobimo zelo neenakomerno luženo površino, poleg tega predmeti po luženju zelo radi rjavijo. Rjavenje predmetov po luženju lahko preprečimo tako, da predmet potopimo naprimer v 1 do 2 odstotno fosforno kislino, kar pa seveda zahteva pri luženju dodatno oporabo.

Srečko Pukl

Luženje železne litine

času enakomerno in čisto metalno površino.

Vedeti pa moramo, da je delo s fluorovodikovo kislino težavnejše kot s solno ali žvepleno kislino in brezpogojno se moramo ravnati pri tem delu po varnostnih predpisih, ki veljajo za delo s to kislino, ker se edino na ta način

litino. Poleg tega pa z dodatkom štedilne lužine približamo okoli 40 do 50 odstotkov kisline.

Odlično sredstvo za luženje železnih litin je prav gotovo fluorovodikova kislina. To je edina kislina, ki topi peščene inkruate na površini predmeta ravno tako dobro kot rjo in trde železove

Upravni odbor izglasoval

spremenjene obračunske osnove - samo za nekatera delovna mesta

Sprejet je novi organizacijski pravilnik. Upravni odbor je imenoval ljudi na vodilna in ključna delovna mesta (ki jih zahteva organizacijski pravilnik). Delovna mesta so dobila svoje nazive in prav tako je upravni odbor sprejel nazive za posameznike, ki bodo zasedli ta mesta. Manjkale so samo še obračunske osnove na teh vodilnih in ključnih delovnih mestih.

Služba programiranja je bila dolžna izdelati predlog za te obračunske osnove.

Ker je pred nami izdelava nove analitične ocene za ves kolektiv (zajeta bodo vsa delovna mesta razen glavnega direktorja in pomočnika), smo morali računati s tem, da bo ta predlog dal le začasne obračunske osnove, ki bodo veljale do izdelave nove analitične ocene. Zato naj nobena »začasna obračunska osnova« ne bo višja, kot bo to pokazala nova analitična ocena. Pozneje bi bilo namreč veliko težje obračunske osnove zniževati kot pa kaj dodati.

Pri izdelavi predloga smo se držali naslednjih načel:

- svetovalci naj zadržijo dosedanje obračunske osnove;
- praviloma naj se nikomur ne zniža dosedanja obračunska osnova (kar velja seveda samo do izdelave nove analitične ocene);
- kjer se je občutno povečal delokrog in odgovornost (kar je utemeljeno z novim organizacijskim pravilnikom), naj se zviša tudi obračunska osnova;
- ob upoštevanju gornjih načel naj ostane (kolikor je to mogoče) še pravo razmerje med posameznimi delovnimi mesti.

Predlog je doživel več korektur preden je bil na upravnem odboru sprejet. V konkretnih primerih (pri posameznih delovnih mestih) je bilo težko ustreči vsem načelom.

Nova analitična ocena je zdaj še bolj potrebna. Upravni odbor je obravnaval zdaj samo vodilna in ključna delovna mesta (158 delovnih mest, od katerih je blizu 75 dobilo drugačno obračunsko osnovo). Korektura oziroma drugača razmerja, med delovnimi mesti pa so potrebne na celi fronti, ne pa samo pri nekaterih. Postavljeno imamo nalogo, da bomo do novega leta imeli izdelano novo analitično oceno za vsa delovna mesta. Mnoga nesorazmerja bodo tako morda odpravljena ali

pa vsaj veliko bolj omiljena kot danes.

Poleg nesorazmerij med delovnimi mesti marsikoga moti

še to, zakaj je zdaj narejena sprememba samo za nekatera delovna mesta in ne za vsa. Vzrok za to je v utrjevanju nove organizacije. Če smo se že odločili za novo organizacijo, potem moramo poskrbeti, da bo ta tudi zaživela. Brez vsake stimulacije pa to ne gre. Poveriti nekomu nove naloge, večjo odgovornost, zahtevati od njega, da se bolj kot do zdaj posveti poslovanju tovarne, vse to zahteva na drugi strani primerno stimulacijo. In da nova organizacija pomeni za nekatera delovna mesta občutnejšo spremembo, tega se ne da zanikati.

Seveda ta sprememba ne nastane čez noč, ampak jo moramo gledati v daljšem časovnem razdobju. Marsikje, kjer še danes teče vse po starem, bo prišlo do sprememb, do novih nalog in zahtev. Nova analitična ocena bo to tudi prikazala v novih obračunskih osnovah.

Če pa vodilna delovna mesta smatramo kot hrbtnico, od katere bo odvisno uveljavljanje nove organizacije, potem jim je potrebno že zdaj dati neko materialno priznanje.

Ker bo nova organizacija morala opravičiti obstoj z boljšimi poslovnimi rezultati, lahko vsi od tega pričakujemo samo korist. Zato je prav, da smo v svojem ukrepanju elastični in smeli, da ne gledamo samo na trenutno stanje, ampak da vidimo pred seboj tudi prihodnje razdobje, ki bo nujno moralo biti boljše, sicer delo okrog nove organizacije in zasedbe delovnih mest ni bilo v redu.

Navedel bom nekaj vzrokov, zakaj je pri nekaterih delovnih mestih prišlo do sprememb v obračunskih osnovah.

Na nekaterih mestih sta bila do zdaj dva delovodja I, po novi organizaciji pa je samo eden (odgovoren za dopoldansko in popoldansko delo). Tako je prišlo pri obračunskih osnovah do diferencije med delovodji. Ker je bilo treba upoštevati tudi to, da ne bi prišlo do večjih nesorazmerij z nekaterimi drugimi delovodji (npr. v orodjarni), so tudi tem bile povišane obračunske osnove.

Večje spremembe so nastale tudi v tehnično pripravljanih službah. Formirane so priprave dela po posameznih obratih. Nova organizacija daje tem službam večji pomen, kot ga je imela dosedanja priprava dela, ker bodo usmerjale in podrobno planirale tekočo proizvodnjo. Zato imajo vodje teh služb višjo obračunsko osnovo kot dosedanji referenti za kapacitete.

Na novo je formirana splošna služba in tam je prišlo do novih obračunskih postavk.

V kadrovski službi, tehnični kontroli, finančno računovodskem sektorju in dosedanji komerciali skoraj ni nobenih sprememb.

V gornjem sestavku so na kratko iznešena stališča posameznih članov in ki so prevladala na upravnem odboru, preden je le-ta izglasoval spremembe obračunskih osnov za posamezna delovna mesta.

TI

NOV IZDELEK TOVARNE

Pri nakupu emajlirane posode prideta kupec in prodajalec večkrat v zadrego, ker ni posode. V želji, da bi se situacija na tržišču emajlirane posode vsaj nekoliko popravila, se je vodstvo naše tovarne odločilo, da posreduje tržišču nov tip posode.

Tovariši v obratu surove posode in v obratu emajlirnice so se že imeli priliko srečati z novo posodo. To je »Dual« posoda z dodatno operacijo robljenja in posevno topozavarjenim ročajem. Pokrov te posode je podoben elektro pokrovu s tem, da je bolj »napet«.

Na tržišču se bo ta posoda pojavila pod imenom komplet loncev »Ideal« in komplet kozic »Ideal«. Komplet loncev bo vseboval lonce s pokrovi dimenzije 16, 18 in 20 cm, ki bodo v kartonski škatli. Podobno bo sestavljen tudi komplet kozic. Oba kompleta loncev in kozic bosta emajlirana v pastelnih barvah: pastel rumena (bela), titan zelena (bela), pastel modra (bela) in v ostalih barvah: krem (bela), črna (golobje siva), svetlo zelena (titan zelena) in sinje modra (titan zelena).

Potrošniki teh kompletov bodo v glavnem mestna gospodinjstva, zato pričakujemo prodajo velikih količin na domačem in zunanjem tržišču. Serijsko proizvodnjo bomo pričeli takoj, ko nam bo zvezni zavod za cene odobril predložene prodajne cene.

Pisma »Zastrupljeni« fantje

Nova analitična ocena - je to dovolj?

Znane so priprave za novo analitično oceno delovnih mest. Upajmo, da bodo s tem delovna mesta pravilno ocenjena in točkovana ter postavljena v pravilna sorazmerja. Upajmo tudi, da ne bodo končni rezultati izmaličeni z raznimi intervencijami.

Imamo pa pripombe k dosedanjim kriterijem za oceno znanja in sposobnosti (kriterij A). Izkušnje so pokazale, da naša dosedanja lestvica kriterijev v skupini A ni dovolj razčlenjena in da zavaja k uravnalovski. Posebno nekatera delovna mesta, ki so delovno in umsko bolj zahtevna, bi morali oceniti poleg zahtev po izobrazbi, znanju in spretnosti še npr. zahteve po umski sposobnosti, iznajdljivosti, iniciativi, inventivnosti, sposobnosti vodenja. O tem je razmisliti zlasti sedaj, ko je prilika za to.

Vendar se pojavlja še eno vprašanje: ali plačati po delovnem mestu, ali po delu (kvaliteti dela), ki ga opravljamo. Delavec na stroju je plačan po delu, osebni dohodek mu je odmerjen po količini in (naj bi bil) po kvaliteti dela. Kaj pa ostali delavci? Ali dobijo zato, ker nimajo predpisane izobrazbe ali prakse (t. j. znanja) manj, kot je ocena delovnega mesta? Ali dobijo zato, ker so manj sposobni, kot to delo zahteva, manj osebnih dohodkov? Potreben bi bil še poseben dodatni pravilnik, po katerem bi popravljali analitično oceno delovnega mesta z ozirom na dejanske pogoje, ki jih izpolnjuje posameznik za delovno mesto. Oceniti bi morali izpolnjevanje zahtev delovnega mesta po kriteriju A s popravki navzgor in navzdol, ter tudi kvaliteto opravljenega dela t. j. učinkovitost.

Menimo, da ne smemo ostati polovičarski. Če že kaj popravljamo, popravimo tako, da bo to truda in dela vredno in da lahko rečemo: to smo napravili tako dobro, kot je le mogoče in po naših spoznanjih najbolj prav.

Bogdan Hochmüller

»Wales slišim... tiho!... Imam ga!« Fantu so se bleščale oči. Drugi so se zgrnili okoli majhnega UKV aparata in napeto sledili vsakemu najmanjšemu šumu. Ko je zveza usahnila so se sprva nemo spogledali, potlej pa je nastal v majhnem prostoru pravi ples. Smejali so se, tulili, tolkli so drug drugega po ramenih in nekomu so celo privrele solze v oči. Solze sreče.

Tedaj so »zastrupljeni« fantje, kakor jih imenuje predsednik Celjskega radio kluba Stane Veninšek, za trenutek pozabili, da pravzaprav tekmujejo. Zveza z Veliko Britanijo je namreč tako izreden dogodek, ki se ne primeri vsak dan. Ceravno je to morebiti najlaže pri KV aparatih, pri katerih oddaljenost ne igra posebne vloge, je pa tolikanj težje pri UKV. Jugoslovani so uspeli pred dvema letoma uspostaviti zvezo z Anglijo in še to po temeljitih pripravah in z neprimerno močnejšimi sprejemno oddajnimi postajami. Tedaj so šteli to zvezo za največji dogodek v Evropi. Zastran tega se ne smemo čuditi njihovem navdušenju.

ZANJE NI MEJA

Radioamaterstvo omogoča prijateljske stike z radioamaterji vsega sveta in s tem ustvarja atmosfero prijateljstva in razumevanja med pripadniki različnih narodnosti, verskega prepričanja in družbenih sistemov. Ali si sploh moremo zamisliti v tem času lepše poslanstvo? Tako je v nekaj besedah orisal dejavnost fantov njihov predsednik Stane Veninšek.

Lani je prišlo do združitve radio kluba društva Ljudske

NESREČNI PORAZ

ZEL. STORE : EMAJLIRKA
4,5 : 3,5

Pred kratkim je bil v Štorah v počastitev 20-letnice osvoboditve šahovski dvoboj med železarno Store in Emajlirko. Organizator tega tekmovanja je bila »Svoboda« Store.

Po pričakovanju je zmagala Železarna 4 in pol proti 3 in pol, vendar bi lahko z istim rezultatom zmagala tudi Emajlirka, saj je bil rezultat že neodločen ob eni nedokončani partiji, ki jo je igral Ivanič proti Bogomirju Aržensku. V docela dobljeni partiji mu je padla zastavica in tako smo nesrečno izgubili dvoboj. Vseeno je to lep uspeh naših šahistov, ko so železarji že več let okrajni prvaki. Za Emajlirko so igrali: Pertinač, Ivanič, Rojc, Smola, Ahlik, Žgank, Pantner in Bogdanovič. Povratni dvoboj bo jeseni v Celju. Stane Pertinač

tehnike »Emajl« in Celjskega radio kluba. Ze tako mršavih sil niso hoteli cepiti in nadejali so se združeni doseči lepše uspehe. Namen so nedvomno dosegli, o tem pričajo njihovi letošnji rezultati. Celjski radio klub, ki deluje pod okriljem društva Ljudske tehnike »Emajl«, šteje danes 60 članov, izmed katerih je po oceni predsednika 15 takih, ki so »zastrupljeni«.

Marca je avstrijsko združenje radioamaterjev organiziralo tekmovanje v evropskem me-

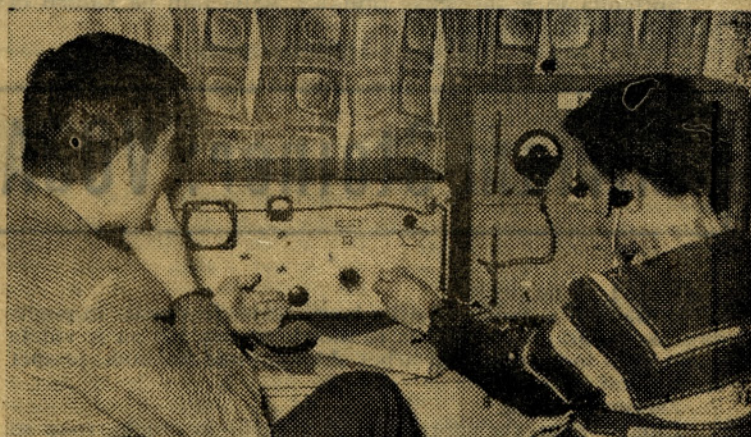
jan je potrdil sprejem brzojavke in obljubil, da bo poročal o uspehu.

Predno je sploh utegnil klicati radio amaterje, s katerimi vzdržuje redne stike, so se ti že sami javljali. Prvi se je oglašil poljski radioamater in sporočil, da je že direktno sprejel brzojavko, ki je bila v angleščini. Potlej so se oglašali Nemci, Italijani, Svedsi.

Ceravno je bil skorajda ves svet v trenutku obveščen, je Marjan klical še naprej in sporočal prošnjo. Nekaj po eni uri po polnoči se je znova oglašil Sved. Sporočil je, da je zdravilo iskal po vsem mestu in ker ga ni našel, je telefoniral ambasadi Japonske. Obljubili so, da bodo takoj posredovali željo v domovino.

PRERASEL UČITELJA

Draga Grabenška je uvedel v svet radioamaterstva Marjan Petelinšek. Povedal je, da je bil Drago že na tečaju med

rilu z UKV aparaturnami. Na tem mednarodnem tekmovanju so bili med jugoslovanskimi udeleženci tretji, čeravno imajo le 4 W aparaturo, drugi so pa tekmovali z aparati jakosti 100 W. Za uspeh štejejo tudi 12. mesto, doseženo na tekmovanju, ki ga je organizirala Zveza študentov Jugoslavije in katerega se je udeležilo nad 70 prijavljencev.

YU3EOP, kakršna je oznaka PPS sekcije Celjskega radio kluba, žanje uspehe. Njihova tiha želja je, da bi že v kratkem uspeli ustanoviti še drugo sprejemno oddajno garnituro, ki bi delala v stolpnici na Mariborski cesti.

YSI FANTJE SVETA

Marjan Petelinšek je sedel poleg svoje KV sprejemno oddajne postaje. Bilo je okoli sedmih zvečer. Izenada je ujel klic iz Novega Sada. Besedilo brzojavke je vsebovalo prošnjo za specialno zdravilo, ki ga izdelujejo na Japonskem. Mar-

najboljšimi. Danes je nedvomno najboljši telegrafist v Celju in ima temu primerne tudi diplome. Najpomembnejša med njimi je diploma brzinskih radioamaterjev, ki ga izdaja nemška organizacija. To priznanje imajo v SRS štirje, v SFRJ deset in v vsem svetu le štiristo osemdeset radioamaterjev. Marjan je s ponosom učitelja priznal, da ga je njegov nekdanji učenec presegel.

Biti dober radioamater pomeni odredi se skorajda vsemu. »Zastrupljeni« fantje presedijo dnevno najmanj tri ure poleg svojih postaj, niso pa redki dnevi, ko presedijo ob njej tudi celo noč. Njim je zveza s svetom po etru sestavni del življenja in ne pretiravamo, če zapišemo, da jim je skorajda življenje samo.

Oni so »zastrupljeni« fantje. Marjanu Petelinšku, Lojzetu Zagarju, Božu Flisu, Dragu Grabenšku, Mirku Perključu, Dragu Maslu, Dragu Koštomaju in drugim je to v krvi...

Bibina mama se je vračala z dela vedno bolj molčeča in bolj utrujena. Takoj je legla in Biba je vsako jutro trepetala, da se ne bo zbudila. Spali sta v isti postelji. Bila je tako majhna, da sta se morali objeti, če sta hoteli imeti dovolj prostora, vendar je Biba takoj zatisnila oči. Čakala je, da mama zaspi in dolgo v noč je zaškrbljeno poslušala njeno nenakomerno dihanje. Vsak večer si je rekla:

»Ko se zjutraj zbudim, bom rekla: Dobro jutro, mama.«

Mati je zjutraj vstala in le s težavo se je oblekla. Biba ji je pomagala. Ko so stali v vrsti, jo je Biba močno držala, da ne bi padla. Bila je vsa skrušena od slabosti in njeni tenki prsti so kar naprej drhteli.

Saj Biba niti slutila ni, da je tisti košček kruha, ki ga mati vsak dan prinese s pretvezo:

»Danes sem pridno delala, pa so mi dali dva koščka kruha,« razen juhe edina hrana in še tej se mati odpove, da bi ona, Biba, imela.

Ko so tega dne stali v vrsti, je Biba ves čas s strahom gledala mamin obraz, skrčen v bolečini. Bala se je, da bo padla. Ko se je Vojak z zlatimi gumbi ustavil pred njo, je čutila, kako je mama vsa vztrepetala. Kaj, če bo pokazal s palico na njo in jo bodo odpeljali? Kaj, če mama ne bo mogla več stati in se bo zrušila na tla prav zdaj? Gledala je njen suhi, prepoteni obraz, gube okrog ust, videla je, kako je stiskala ustnice, kako je za hip zamizala in v tem trenutku si je želela, da bi jo lahko odpeljala nazaj v barako, jo položila v posteljo in odšla namesto nje v pralnico.

Vojaki so odšli in žene so se trumoma odpravljale na delo.

Bibina mama je še vedno stala na mestu. Ni se mogla odločiti, da bi krenila naprej. Njen obraz je bil miren, le čelo so ji rosile potne kaplje. Molčala je in Biba je vedela, da trpi.

Spremila jo je do velike pralnice, sedla tam na kamen in ves dan čakala.

Vodovod je končno začel šklopotati, slišali so se neki šumi, ki so votlo odmevali v tiho, prebujajoče se jutro. Bruhnilo je in priteklo so prve kaplje.

Biba je predstavila skodelico pod veliko železno cev, jo napolnila do vrha in previdno odkorakala ob dolgi molčeči vrsti. Ženska, ki je prav tedaj stopila v vrsto, se je ustavila pred Bibo.

»Kako je mami?«

»Zdaj spi.«

»Misliš, da bo vstala?«

»Ne vem,« je šepnila Biba z drhtečim glasom.

»Na, vzemi. Moji Rifki ne pomaga več. Samo skrij!«

Biba je v zadregi gledala zdravila. Vedela je, kako težko je prišla ženska do teh dveh tablet. Namenjeni sta bili Rifki. Vedela je tudi, da so se še prejšnji večer zbrale žene ob postelji, na kateri je Rifka ležala, in jo prekrile preko glave. Bila je njena dobra prijateljica. Skoraj vsak dan sta skupaj čakali pred pralnico in že dan prej, ko se je iz vrste odpeljala nazaj v barako, je s strahom opazovala, kaj se bo zgodilo. Ves dan je strmela v strop in niti premaknila se ni. Ko je prišla njena mama z zdravili — sam bog ve kako je prišla do njih, morda jih je morala izvleči iz žepa Vojaku z zlatimi gumbi — jo je lahko samo še pokrila preko glave. Rada bi kaj rekla Rifkini mami, a zdelo se ji je brez pomena. Kaj pa ji sploh lahko reče.

Gledali sta se, dokler ni ženska šepnila skozi solze:

»Pohiti, da ne bo prepozno.«

Biba se je zahvalila in odhitela v barako. Strašno se ji je mudilo, najraje bi stekla, ko ne bi imela skodelice. »Da ne bo prepozno,« je še vedno slišala za seboj. Rifkina mama je prišla prepozno in ona? Bo še prišla pravočasno? Gnalo jo je naprej in vendar ni hotela zlit niti kapljice vode. Končno je prišla do barake.

Miriam Steiner: VOJAK Z ZLATIMI GUMBI

13

In kaj, če ne pride?

Kadarkoli je vojak udaril s korobačem, je skočila in pogledala skozi špranjo, če ni bila to morda mama. Ko pa je videla plavo krilo in mamin suhi hrbet sklonjen nad koritom, je spet sedla nazaj in čakala.

Zvečer je prišla.

Biba ji je stekla naproti. Tako rada bi jo objela, roke so se že zganile, a jo je bilo sram. Mati je stala naslonjena na steno in se ji utrujeno, hvaležno nasmehnila. Položila je roko na Bibina ramena in ji dovolila, da jo odpelje v barako.

Biba je vso noč presedela ob mamin postelji, ji močila ustnice in v strahu naslanjala uho na njene prsi. Večkrat je že zadremala, a nemirna slutnja jo je vrgla pokonci. Le kaj bo, če mama zjutraj ne bo vstala? Če ne bo mogla stati v vrsti? Če bo v zboru omedlela? Če jo bo Vojak z zlatimi gumbi poklical iz vrste in jo ukazal odpeljati? Če je zvečer ne bo iz pralnice?

Le kaj bo, če se zjutraj ne zbudi več?

Mati se je nemirno premetavala na ležišču. Zdaj je govorila, da ji je vroče, zdaj spet, da jo zebe. Miže je tipala za posodo in spila še zadnje kaplje vode. Vsako najmanjšo kretnjo je naredila z velikim naporom in se tako utrudila, da je takoj spet utonila v globok sen.

»Spi,« je mislila Biba, »morda pa bo le zjutraj vstala. Samo vodo moram prinesiti.«

Po prstih se je prerila mimo vseh ležišč in tiho odprla vrata. Zunaj je bil še mrak in ni se mogla odločiti, da bi takoj krenila naprej. Nekaj korakov stran se je sprehajala temna senca s puško. Počakala je, da je vojak izginil za barako in hitro stekla na veliki trg, kjer je na golem pesku stal vodovod. Naslonila se je na železno pipo in čakala.

V medlem stivanju so se le bežno videli obrisi barak, iz katerih so tiho, kot molčeče sence prihajale žene in otroci s skodelicami. Stopili so v vrsto za Bibo in čakali.

Vrsta se je večala in večala in vila tja do barak. Vsi so čakali.

Vsi so bili že zbudjeni. Dežurna je hodila od ležišča do ležišča, tu in tam koga pokrila preko glave, si zapisala, kdo ne bo mogel v vrsto, kdo je bolan in vse je čakala ista usoda. Vsa kogar, ki je v času zбора ostal v baraki, pa četudi ni bil prekrit preko glave, so vojaki odpeljali.

Dežurna je pravkar stala ob postelji Bibine mane. Imela je že svinčnik v roki, da bi jo zapisala, ko je pritekla Biba.

»Ne, ne,« je zakričala, »saj samo spi.«

Dežurna je pogledala mamu, prislonila uho na njene prsi in dejala:

»Če je ne zapišem, mora priti k zboru, sicer bom jaz kaznovana.«

»Saj bo prišla, sigurno bo.«

Biba je položila skodelico — še vedno jo je držala — na zaboj, ki je služil namesto nočne omarice in se sklonila k mami.

Ali res samo spi? Tako mirno in negibno leži, nič več se ne premetava, ne poti se več. Naslanjala je uho na njene prsi in si olajšano oddahnila.

Spi. Samo spi. Mora jo zbuditi.

Sklonila se je, da bi jo zbudila in obstala z odprtimi usti. Kako naj jo pokliče? Kako naj jo imenuje? Odkar sta skupaj, še nikdar ni rekla: mama. Vedno se je kako izognila temu, da bi jo poklicala, in nikakor si ni mogla zamisliti, da bi jo pokliče tako kot takrat, ko je bila še majhna. A kako naj jo pokliče, kako naj jo zbudi? Lahko bi jo malo stresla za ramena, a to bi jo sigurno bolelo. Ženske so se začele že odpravljati, dežurna je spet sumljivo pogledala k Bibi. Treba je nekaj storiti. Mora vstati.

Zaropotala je s posodo in mama je skočila. Bilo ji je sicer žal, da jo je prestrašila, vendar so zdaj vsi dvomi izginili. Zbudila se je. Mama se je zagledala v Bibo. Njene vročične oči so bile videti še večje na bledem obrazu. Premaknila je suhe, od žeje razpokane ustnice. Hotela je nekaj reči, a ni spustila glasu od sebe.

Biba ji je pomolila skodelico.

»Si žejna? Prinesla sem ti vodo in zdravila.«

Franček ni bil izjema

Organizacija je latinska beseda in pomeni ureditev. Poznamo dobro organizacijo, slabo organizacijo, staro organizacijo, novo organizacijo, sedanjo organizacijo in bodočo organizacijo. Tisti, ki nekaj organizira, je organizator in ne organist, kakor bi nepoučeni lahko sklepali.

In primerilo se je, da so se tudi v Sentiksu odločili za organizacijo; za novo organizacijo. En mesec so stikali glave in reševali najpomembnejše vprašanje nove organizacije: kam preseliti koga, da bo nova organizacija zares ustrezala imenu. (Če ste že pozabili, naj vas spomnimo: organizacija pomeni ureditev. Predvsem pa urejamo prostore.)

Po mesecu dni temeljitega študija so prišli na zamisel: organizirali bodo novo organizacijo tako, da bo organizirana preselitev. Anzek se

naj preseli tja, kjer je bil po stari organizaciji Matija, Matija v prostor Jake, Jaka v prostor Zeske, Zeska v prostor Nežike, Nežika v prostoro Jožeta in Jože v prostor, ki ga je izpraznil Anzek.

Pljunili so v roke in zgrabili za pisalne mize. Nosili so sem ter tja, predstavljali, se zaletavali drug v drugega, kleli, se opravičevali, rohneli in pljuvali (v dlani!). Hodniki so bili polni navlečenega pohišstva, starih aktov, dežnikov, fasciklov in stolov. Nered je bil tolikšen, da ni bilo mogoče priti iz enega konca hodnika v drugi, ne da bi med potjo vsaj trikrat preskočili pisalno mizo, dvakrat stopili na nogo človeka, ki se je pod njo zleknil in hladil in pohodili nekoliko zelo pomembnih aktov.

Sodba o začetku nove organizacije je bila enodušna: nova organizacija je pri or-

ganizaciji ureditve bila organizirana silno slabo. Vendar pa so prav pri tej organizaciji odkrili nekoliko skritih rezerv. Tako je naprimer odkrila pod omaro Zofka rezervni ključ svoje pisalne mize, Jože kup smeti in Anzek rezervni dežnik. Tega pa danes, ko na vsakem koraku iščemo skritih rezerv, ne gre podcenjevati!

Le Franček je ves čas organiziranja nove organizacije stonel ob podboju vrat in opazoval žalostno ves ta organizacijski vrvež. Na njega so pri novi organizaciji pozabili in imel je ostati v istem prostoru. Iznenada pa mu je šinilo v glavo nekaj, kar je v hipu rešilo njegov organizacijski problem. Zvlekel je svojo pisalno mizo na hodnik, jo trikrat zasukal in jo postavil spet na svoj prejšnji prostor.

Tako je dal tudi on svoj prispevek novi organizaciji in nihče mu ne bo mogel nikoli očitati, da za novo organizacijo ni organiziral ničesar.

Gluha ušesa in slepe oči

Danes imamo okolje naše tovarne urejeno zelo lepo in marsikateri tuji turist ustavi svoje vozilo pred našim parkom, ga radovedno ogleduje in končno naredi tudi posnetek s fotoaparatom. Zadovoljen je ob pogledu na to lepoto, ki je stala naš kolektiv toliko truda. Koliko ur prostovoljnega dela so dali člani našega kolektiva preden je bilo okolje urejeno tako kot je danes in koliko smo v to lepoto tudi investirali, da se naš delovni človek počuti bolje?! To ve in zna ceniti samo tisti, ki je v potu svojega obraza delal prostovoljno in tisti, ki ljubi naravne lepote, tisti, ki je kulturnen po srcu in duši. To zna ceniti tisti, ki se v prostem času usede na klopcu v parku in uživa njegovo lepoto. To zna ceniti tisti, ki ve, koliko nas stane vzdrževanje parka.

Ne znajo pa tega ceniti tisti redki člani kolektiva, ki parki-

rajo svoje avtomobile v parku, kjer jim dela senco vrba žalujka kot to prikazuje naša slika. Ti ljudje ne znajo ceniti drugega kot samega sebe in svoje lastne interese. Interesi skupnosti so jim popolnoma tuji, ker jim manjka nekaj osnovnega. Manjka jim kulture. In ker te nimajo, hočejo s svojim početjem sebi na ljubo izbrisati tisto, kar so s težkim delom ustvarili sebi in skupnosti naši delovni ljudje.

Zanimivo je, da si ti ljudje ne dajo dopovedati, da je njihovo početje škodljivo in nekulturno. Sliko smo posneli dan pozneje,

ko je naša varnostna služba vsakemu od tistih, ki parkirajo svoje avtomobile v parku pod vrbo žalujko, dala listek na vozilo in jih s tem obvestila, da tega ne smejo početi, ker bodo prijavljeni sodniku za prekrške. To ni prav nič pomagalo. Nekateri se tem in drugim ukrepom celo posmehujejo. To njihovo početje pa gleda z žalostnimi očmi delavka, ki čisti in ureja park. Nič se ne upa reči, kajti to so »gospodje« in kdo kaj more takim »gospodom«. Verjetno jim pa kdo le kaj more. To bomo videli, če bodo s takim početjem nadaljevali.

Zasačeni grešniki (Foto LT »Emajl«)

Novosti v naši KNJIŽNICI

- VARGIN V. V.: Emaliranje metalnih izdelkov. Moskva 1962.
- SAVREMENA organizacija statistično-informativne službe u proizvodnji praduža. Beograd 1965.
- TOMŠIČ F.: Nemško-slovenski slovar. Ljubljana 1964.
- TOMŠIČ F.: Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1964.
- GLAZURI, ih proizvodstvo i primeneni. Riga 1964.
- McGONNAGLE W. J.: Ispitivanja bez razrušenija. Moskva 1965.
- MUREN H.: Mehanska tehnologija. Ljubljana 1962.
- PRELOG E.: Mehanika. II. del. Ljubljana 1965.
- MURŠIČ M. — E. PRELOG: Tehnična mehanika. Ljubljana 1962.
- LESKOVAR P.: Tehnologija gradiv. I. del. Ljubljana 1962.
- LESKOVAR P.: Tehnologija gradiv. II. del. Ljubljana 1963.
- KRUSIČ B.: Višja matematika za strojnike. I. del. Ljubljana 1965.
- KRUSIČ B.: Višja matematika za strojnike. III. del. Ljubljana 1965.
- »HUTTE«. Inženjerski priručnik. III. knjiga. Deo 1. Beograd 1956.
- »HUTTE«. Inženjerski priručnik. III. knjiga. Deo 2. Beograd 1958.
- DEMIDOVIC B. P.: Sbornik zadača u upražneni po matematičskom analizu. Moskva 1963.
- KOMUNIKACIJA v industriji. Zagreb 1964.
- ZAHAROV N. N.: Tehničko normiranje procesa rada. Zagreb 1964.
- TEMELJNI zakon o pokojninskem zavarovanju s pojasnili. Ljubljana 1965.
- SMYTH C. P.: Dielectric Behavior and Structure. New York (It.) 1965.
- PAVŠER R.: Pogonski in delovni stroji. Ljubljana 1963.
- HAHN R.: Digitale Steuerungstechnik. Stuttgart 1964.
- KOTNIK J.: Slovensko-italijanski slovar. Ljubljana 1965.
- HLEBANJA J.: Strojni elementi. II. del. Ljubljana 1963.
- SULJMAN E. F.: Protočna proizvodnja. Zagreb 1964.
- BAHVALOV G. T., L. N. Birgan i V. P. Labutin: Galvanizacija. Beograd 1964.
- KOVAČ B.: Tehničko crtanje. Zagreb 1964.
- NICE V.: Deskriptivna geometrija. Zagreb 1963.
- PRELOG E.: Mehanika. I. del. Ljubljana 1964.
- STANOVNIK J.: Dežele v razvoju v svetovnem gospodarstvu. Ljubljana 1964.
- SAVREMENE metode utvrđivanja optimalnog iskorišćanja proizvodnih faktura. Beograd 1965.
- BILTEN. Simpozij za tehniko dolžinskih meritev. Ljubljana 1965.

Emajlreco

Časnik izhaja v okviru enote informacije vsako drugo sredo v nakladi 3.700 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: ing. Danilo Fajs, Ivo Gostečnik, Tone Ivanič, Emil Jejič, Metka Božič, Vlado Smeh in dr. Franc Zupančič. Glavni in odgovorni urednik Vlado Smeh. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 207. Tisk in klišei ČP »Celjski tisk« Celje.

ZAHVALA

Delavci, ki smo bili lani upokojeni, se vodstvu podjetja in organom delavskega samoupravljanja najlepše zahvalujemo za prijeten izlet na Pohorje.

Izlet smo preživeli prijetno in veselo ter nam bo ostal še dolgo v spominu.

V imenu vseh Orešnik

Naša prednost znaša nekaj mesecev

(Nadaljevanje s 1. strani)

Njihova naloga je vse prej kot preprosta. Na osnovi drobcev, ki se pojavljajo v radiu in tisku; na osnovi razmeroma načelnih govorov in komentarjev naj bi ustvarili podobo, ki je v dneh, ko smo zastavili strokovnemu svetovalcu aktiva tovarišu Milanu Zupaneku teh nekaj vprašanj, še dokaj medla.

EMAJLIREC: Gotovo je, da zastran nejasnosti ni pričakovati najbolj konkretnih odgovorov. Vendar nas zanima, če smo pripravljeni na nove ukrepe?

ZUPANEK: Na nove ukrepe v gospodarstvu se naš kolektiv pripravlja že skorajda vse leto. Že ob potrditvi zaključnega računa za leto 1964 sta komisija, ki jo je imenoval upravni odbor za pregled bilance in pozneje tudi odbor za gospodarstvo pri centralnem delavskem svetu nakazala v svojih smernicah ukrepe, ki bi izboljšali gospodarski položaj našega podjetja v pogledu akumulativnosti proizvodnje, kar bi pripomoglo k temu, da bi lažje prebrodili predvidene težave ob prehodu na nov način gospodarjenja. Tako sta centralni delavski svet in upravni odbor

sprejela v tej zvezi in z ozirom na kreditne restriktivske ukrepe, ki so bili predhodnica novega gospodarskega sistema, več sklepov.

EMAJLIREC: Moremo trditi, da imamo pred drugimi podjetji vendarle neko prednost in v čem je ta prednost po vaši dobi izražena?

ZUPANEK: Prednosti, ki jih ima naše podjetje pred drugimi pri prehodu na nov gospodarski sistem so predvsem te, da naš kolektiv že ve, kje bo treba korenito spremeniti naše današnje gospodarjenje, medtem ko druge kolektive, ki so doslej mogoče stali ob strani pri napovedih novega gospodarskega sistema, še čaka analiza dosežanih slabosti.

EMAJLIREC: Sklepov in priprav na nekatere spremembe,

ki ste jih že omenili, je dovolj. Zanima nas, če jih tudi izvajamo?

ZUPANEK: Delno že izvajamo smernice in sprejete sklepe, vendar smatram, da bi v tem pogledu kolektiv dosegel še večje uspehe, če bi se vsi člani zares dosledno ravnali po njih. Izvajanje sklepov bo treba budneje zasledovati in tudi energično postopati tam, kjer je bil sprejet sklep, katerega pa iz subjektivnih razlogov ne izvajamo.

EMAJLIREC: Naše bralce prav gotovo najbolj zanima, kako bo z osebnimi dohodki in pa to, če bo za vse dovolj dela.

ZUPANEK: Odgovor na vprašanje, če bo za vse dovolj dela, je vsekakor pritrdilen. Postavlja se samo vprašanje morebitnih premikov v primeru, da bi proizvodnja posameznih skupin proizvodov ne bila rentabilna ali pa da za katero naših proizvodnih skupin ne bi našli ustreznega plasmana na tržišču.

Kar pa zadeva osebne dohodke, je vse odvisno od nas samih. Osebnih dohodki naj ne bi bili relativno nižji, vendar zavisiijo od ustvarjenega dohodka in plačane realizacije.

Milan Zupaneček

EMAJLIREC: Ob koncu še tole: kaj storiti, da bo prehod na nove gospodarske ukrepe kar se da omiljen?

ZUPANEK: Da bo prehod na nove gospodarske ukrepe kar se da mil, je potrebno predvsem upoštevati in dosledno izpolnjevati sklepe, ki so jih sprejeli organi delavskega samoupravljanja.

Raznobarvne lučke v novi orodjarni!

Pred kratkim je bil dokončno potrjen tehnološki del elaborata nove orodjarne, ki ga je izdelal Zavod za organizacijo proizvodnje v Zagrebu. Komisija, ki je to obsežno delo pregledala, je zbrala preko 50 pripomb, od katerih so nekatere tudi bistvene.

Nova orodjarna bo pokrivala 10.000 m² površine, kjer bi naj našlo zaposlitev 725 ljudi, od tega 542 neposredno v proizvodnji. Ker je gradnja takšnega objekta precej draga zamisel, je elaborat prirejen etapni gradnji (3 etape) in bi v zadnji etapi ta kolektiv izdelal 371.000 kg orodij (danes 48.000 kg). Za takšno proizvodnjo bo potrebno 129 strojev. Med temi so 3 kopirni reskalni stroji in 7 koordinatki, (sedaj nimamo nobene).

V elaboratu je podrobno obdelana kalilnica orodij, ki bi naj imela 8 peči. Predvideno je tudi nitiranje nekaterih strojnih delov. Delo bi naj opravljalo 14 kalilcev v 2 izmenah.

Transport je projektant predvidel s pomočjo viličarjev in konzolnih dvigal ob težjih strojih. Torej popolnoma mehanizirano. Nakazal je tudi možnost vgraditve mostnih žerjavov, ki pa bi stroške gradnje objekta močno povečali.

Poglavje za sebe je organizacija proizvodnje. Le ta je za poznavalce današnjih razmer skoraj presenetljiva. Sistem obveščanja je izveden s pomočjo lučk (4 različne). Ko vidi delavec, da bo z delom kmalu gotov, pritisne na rdečo lučko, ki se prižge dispečerju polja, (obstajajo 3 polja) — s tem ga opozori na svoj stroj. Celotna organizacija je izvedena tako, da delavcu ni treba zapuščati delovnega mesta. Tudi potek izdelave orodja se delno razlikuje od tega, ki je v navadi pri nas. Predvedena je takšna pot: vsi detajli prispejo strojno obdelani in prekontrolirani v oddelek ročne izdelave. Tu je predvidena dokončna izdelava orodja, ki je izdelano predano kontroli. Od tod pa potuje, zopet razstavljeno, v montažo, kjer ga dokončno sestavijo in preizkusijo.

Čeprav je elaborat tehnološki v celoti sprejet in pripravljen za nadaljno obdelavo

(gradbeni in ekonomski del), so bila mnenja projektanta in naše komisije pogostokrat deljena.

Predvsem je bilo opaziti v celotnem gradivu, da so bile vse kapacitete zelo »bogato« zajete. Npr. poraba rezilnega orodja, meril, potrošnega materiala je daleč iznad našega povprečja.

Kovačnica in modelarna je obdelana v elaboratu samo idejno, ne pa detajlno kot vsi ostali oddelki. Lakirnice orodij projektant ni predvidel.

Že iz navedenega je možno zaključiti, da je pred nami elaborat prave tovarne orodij. Za izdelavo takšnega programa bo potrebno poleg denarnih sredstev tudi dosti izkušenega kadra, ki bo tako zamišljeno organizacijo proizvodnje sposoben voditi. Kajti s takšnim številom dragocenih strojev ne bo lahko doseči rentabilnosti proizvodnje, ki ju pa pogojujejo določeni faktorji; mnogo standardiziranih delov, čim večje serije, disciplinirana proizvodnja in še dosti drugega.

To bo pa doseči mnogo lažje, če bomo poskušali že v današnji orodjarni uvajati novo tehnologijo in izboljšave v organizacijo proizvodnje, ki mora povzročiti večjo proizvodnjo, brez večjih investicij v strojno opremo.

IGO

ALI SO NAS IZKUŠNJE...

(Nadaljevanje s 1. strani) jev, naprav in orodja; upoštevati plan dopustov; striktno se je potrebno med letom pridržavati planskih količin posameznih proizvodov, v primeru spremembe asortimenta pa je potrebno zahtevati spremembo štirih do pet mesecev prej, da se lahko spremeni specifikacija materiala in da se pripravi proizvodnja na preusmeritev proizvodnih nalog; izvozne potrebe bi se morale zahtevati v enakomernih mesečnih količinah posameznih proizvodov, na ta način bi se izognili sunkoviti proizvodnji, ki ustvarja nenormalne pogoje proizvajanja in povečanje nedovršene proizvodnje ter na ta način veže večja obratna sredstva.